

Verslag van de vergadering van de Statencommissie Ruimte, Groen en Water van 2 juli 2018

Voorzitter:

mw. ir. J.C.V. Vaessen

Aanwezig:

drs.ing. P. van den Berg (gedeputeerde), mw. drs. M.W.J. Maasdam (gedeputeerde), mw. A.M.A. Pennarts (gedeputeerde), mw. E.J. Broere-Kaal (PVV), mw. H Chidi (D66), H. van Deún (PVV), mw. drs. N. Eijsbroek (VVD), drs. J. Germs (VVD), mw. J.A. Godschalx (VV), drs. C. de Heer (ChristenUnie), mw. W.M.M. Hoek (50PLUS), mw. H.J. Keller (PvdD), mw. T. Koelewijn (CDA), mw. drs. E. Kotkamp (GroenLinks), S. Kraaijeveld (D66), P.C. Kroon MSc (GroenLinks), drs. C. de Kruijf (PvdA), P. van Leeuwen (SGP), ir. R.G.H. van Muilekom (PvdA), mw. M.G. Noordenbos (SP), P.D. Overkleeft (D66), A.J. Schaddelee (ChristenUnie), W. van der Steeg (PvdD), H.O. Suna (PvdA), H. Toutouh (SP)

Van ambtelijke zijde aanwezig:

dr. R. Poort (griffier), W. Voorneman-Rikkers (verslag)

1. OPENING EN ALGEMEEN

1.1 Opening

In afwachting van de voorzitter, mevrouw Vaessen, opent de heer De Kruijf de vergadering en heet de aanwezigen welkom.

1.2 Vaststellen agenda

Nadat de agenda conform is vastgesteld, draagt de heer De Kruijf het voorzitterschap over aan mevrouw Vaessen.

1.3 Mededelingen

De voorzitter deelt mede, dat door het Landschap Erfgoed Utrecht (LEU) een Flyer zal worden aangeboden.

De heer Brautigam, directeur LEU, deelt mede met gepaste trots aanwezig te zijn omdat zijn collega's er in het afgelopen jaar in zijn geslaagd samen te werken met meer dan 10.000 vrijwilligers in de provincie Utrecht. Dat is voor het LEU een enorme mijlpaal. Spreker kan zich voorstellen, dat het voor de Staten goed is om te weten hoe het LEU met de subsidie omgaat. De Staten hebben een feitelijk verslag ontvangen van hetgeen het LEU allemaal met vrijwilligers heeft weten te realiseren. De ambities van het LEU zijn hoog; zij zal deze de komende jaren verder voortzetten. Spreker overhandigt vervolgens een wat meer diepte Jaarverslag over de afgelopen periode aan de voorzitter. Indien de Staten door willen praten over de inhoud, dan nodigt het LEU hen daartoe graag uit tijdens het bewandelen van een van haar Klompenpaden. De voorzitter bedankt de heer Brautigam voor zijn komst.

De voorzitter deelt mede, dat door een afvaardiging van O-gen het advies over de Landbouwvisie zal worden aangeboden.

De heer Van Santen, directeur, deelt mede dat het O-gen verheugt aanwezig te mogen zijn om haar advies over de Landbouwvisie te kunnen toelichten. De Gebiedscommissie O-gen is volop bezig met de uitvoering van de Agenda Vitaal Platteland. In deze vergadering staat op de agenda eveneens een stuk over de rechtmatigheid; met de provincie wordt samengewerkt aan een structuur voor de nieuwe periode. Ondertussen is O-gen ook volop aan het uitvoeren. De grondplaat in het Binnenveld is goed gelegd, zodat Natura 2000 kan worden gerealiseerd en de landbouw verder kan in het

Binnenveld; in de uiterwaarden Nederrijn wordt de internationale natuur gerealiseerd; het realiseren van snel internet in het buitengebied waar de eerste aansluitingen inmiddels worden aangelegd. O-gen Gebiedscommissie heeft voorts een advies gemaakt voor de Landbouwvisie. Dat advies heet O-gen open voor landbouw om de volgende drie redenen:

- de transitie is echt nodig; als men dat niet door heeft, open de O-gen en heb door dat er een transitie nodig is;
- er liggen in de visie van O-gen kansen om de landbouw verder te helpen in die transitie en probeer die kansen in het Utrechtse gebied dan ook daadwerkelijk op te pakken;
- O-gen is met al haar verbonden partijen en leden bereid de provincie te helpen om het programma uit te voeren, een Uitvoeringsprogramma op te stellen; maak daar gebruik van.

Voor de inhoud draagt spreker het woord over aan de heren Hogenboom en Van Donselaar.

De heer Hogenboom deelt mede het onderwerp eruit te pakken, dat in de visie van O-gen het meest ingewikkelde en grootste vraagstuk is voor de Gelderse Vallei t.w. de intensieve veehouderij. Er wordt de laatste jaren veel discussie gevoerd over de intensieve Veehouderij, ook in de provincie Utrecht, m.n. over de vraag wat nu de impact is van die intensieve veehouderij op de leefomgeving, het milieu en het uitputten van hulpbronnen; allerlei grote vraagstukken, die daarmee samenhangen. O-gen heeft daarover in klein comité bij elkaar gezeten t.w. met Bert van Donselaar (LTO), twee wethouders, Gerard Hogenboom en spreker. Vrij snel is vastgesteld dat, als wordt voorgestaan iets te willen met de intensieve veehouderij, dat zou moeten worden gedaan onder de noemer circulaire economie. Hoe maken we van die intensieve veehouderij een meer circulaire veehouderij? Dat betekent het sluiten van kringloop, geen uitputting van hulpbronnen meer, benutten van de afvalstromen in die veehouderij.

Sluiten van kringlopen op een zo klein mogelijke schaal. Het zou mooi zijn als dit kon op het niveau van het bedrijf, maar het zou al goed zijn als het lukt dit meer op regionale schaal te gaan doen. Daarvoor is een aantal zaken nodig. De mest moet meer in balans worden gekregen met wat de landbouw nodig heeft en beter worden benut, aan de inputkant van de veehouderij grondstoffen gebruiken die bv. in andere sectoren als afvalstoffen vrijkomen. Spreker heeft in dit proces geleerd, dat het laatste al heel veel gebeurt; als het om het mestvraagstuk gaat nog heel veel moet gebeuren en dat er heel veel mogelijk is. Dat betekent bv. dat slimmer moet worden omgegaan met het stoppen van het gebruik van kunstmest, dat nu nog op veel plekken gebeurt; geprobeerd moet worden de dierlijke mest beter aan te wenden; ervoor gezorgd moet worden dat er minder mest vrijkomt in deze regio. In dat kader is door O-gen aangegeven dat krimp van de veestapel geen taboe is. Het kan zijn dat, nadat alles goed is bekeken, ook die veestapel te groot is voor het gebied waar het over gaat. Dat betekent niet dat die veestapel van vandaag op morgen actief moet worden gekrompen, maar wel dat de productierechten die vrijkomen bv. doordat bedrijven stoppen worden benut, afgeroomd en weer worden toegedeeld aan bedrijven die wel circulair produceren. Zo kan een geleidelijk proces ontstaan waarin stoppende bedrijven worden gebruikt om een innovatieproces op gang te helpen.

Voorts is het gebruik maken van innovatie nodig. Er kan heel veel meer dan er wordt gedaan.

Koplopers zijn daarmee al bezig. Het gaat erom, dat die koplopers worden ondersteund en aan de volggroep zichtbaar wordt gemaakt wat daar gebeurt en dat kunnen gaan volgen.

Een heel belangrijk onderdeel is dat de boeren, die deze transitie gaan doormaken, een goed inkomen kunnen blijven verdienen op een nieuwe manier; met een ander product, dat een hogere waarde heeft vanuit duurzaamheid maar ook een hogere economische waarde, doordat of de consument daarvoor wat meer betaalt of de keten daarop beter is ingericht, korter is.

Allerlei mogelijkheden om te vernieuwen zijn uitgebreid beschreven in het advies. Dit zijn ook typisch

zaken waarvan O-gen van mening is dat de provincie daarbij belangrijk is om daarvoor met de sector en andere maatschappelijke organisatie zoals de NMU plannen te maken en te zorgen dat dit in gebiedsprocessen samen kan worden gedaan.

De heer Van Donselaar zet uiteen, dat het advies in grote lijnen uit drie delen bestaat: Energie, Circulaire Economie en Stad – Landverbindingen.

De circulariteit kan verder worden uitgewerkt in: bodemboeren, kringlooplandbouw en reststromen. Wat afval is bij de een, is weer grondstof voor de ander.

Hoe kunnen de Staten er nu voor zorgen, dat de landbouw op een goede manier staat

voorgesorteerd op de toekomst? Door proeftuinen bv. methaan, energie, intensieve veehouderij.

Definieer in de Landbouwvisie het begrip circulariteit voor zowel grondgebonden als voor niet-

grondgebonden landbouw. Door circulariteit te koppelen aan grondgebondenheid wordt er wellicht

een denkfout gemaakt. Het voedselsysteem zou zonder grondgebonden landbouw een stuk minder

circulair zijn. Waar zouden de reststromen naartoe moeten zonder deze sectoren? De vraag is

derhalve: stimuleer en faciliteer als PS ontwikkelingen, die bijdragen aan de verbetering van het

voedselsysteem en biedt ruimte om proeftuinen en kennis te bemachtigen en te delen. Bij duurzame

landbouw met natuur is de vraag pilots te ondersteunen, die boeren de kans geven anders te gaan

boeren. Boeren willen dat graag, maar kunnen dat niet alleen. Voorbeelden zijn: doorontwikkeling

van het agrarisch natuurbeheer maar ook zeker in de markt is een transitie nodig. Voorbeeld is het

pak melk dat vorige week bij AH in het basisschap terecht is gekomen dat veel duurzamer is dan het

vorige huiskmerk. Boeren moeten enorm hun best doen om daaraan te voldoen, maar krijgen wel een

goede vergoeding uit de markt. Daarmee is zichtbaar dat bij een kleine coöperatie, zoals Deltamelk in

Zuid-Holland, van de 140 leden 70 leden in drie maanden de keus maakten om over te schakelen op

dat concept omdat het hen helpt in de markt en meer vertrouwen geeft in de toekomst.

Spreker hoopt dat de Staten het advies van O-gen gaat omarmen. Het is een kans om de

Landbouwvisie van onderaf gedragen te krijgen met energie vanuit het gebied. Met partners zoals

NMU en LTO, maar ook gemeenten en waterschappen, samen met de achterban is iets neergelegd

waarin de Staten hopelijk iets zien.

De heer Van Santen overhandigt het advies vervolgens namens O-Gen aan de voorzitter en gedeputeerde Maasdam.

De voorzitter bedankt de heren Van Santen, Hogenboom en Van Donselaar voor hun komst. Dit onderwerp zal in september in de commissie worden besproken.

De heer De Kruijf, voorzitter Begeleidingsgroep Dolderseweg, deelt met betrekking tot het onderzoek Dolderseweg mede dat er sinds de vorige keer niet veel nieuwe ontwikkelingen te melden zijn. Er wordt door de Randstedelijke Rekenkamer hard gewerkt. Daarbij wordt tegen hobbels aangelopen, maar vooralsnog leeft het gevoel dat deze kunnen worden overwonnen.

Mevrouw Broere deelt mede dat zij op 28 juni jl. ter zake Van Dorresteyn heeft ingesproken in de gemeenteraad van Soest. Haar insprektekst heeft zij toegestuurd aan de verantwoordelijk gedeputeerde en een aantal leden van de commissie. Zij heeft m.n. aangegeven dat de raad in deze leading is; er een aangenomen amendement ligt uit 2013, dat in principe moet worden uitgevoerd tenzij de raad dit intrekt hetgeen zij niet snel ziet gebeuren.

Zij hecht eraan met de commissie te delen dat zij vlak voor de start van de vergadering van de burgemeester de waarschuwing kreeg, dat zij geen namen mocht noemen noch lelijke dingen mocht zeggen. Op de vraag hoe hij erbij kwam dat dit zou gebeuren, antwoordde hij te zijn getipt.

Gedeputeerde Van den Berg zet uiteen een indringend gesprek te hebben gehad met de verantwoordelijk wethouder, die zich eveneens zelf heeft verstaan met de heer Van Dorrestein. Op basis van alle informatie gaat de wethouder zich nader beraden, waarna uiteindelijk in het College een ultimatum standpunt zal worden ingenomen. Spreker zegt de commissie een memo toe over de inhoud van het gesprek en welke afspraken daarin zijn gemaakt.

Mevrouw Broere voegt hieraan toe dat de wethouder heeft aangekondigd drie maanden de tijd te nemen om na te denken, hetgeen zij wel erg lang vindt.

Mevrouw Chidi deelt mede, dat de heer Kraaijeveld aanwezig is als nieuwe woordvoerder landbouw namens D66.

1.4 Verslag Statencommissie Ruimte, Groen en Water van 4 juni 2017

Het verslag wordt conform vastgesteld.

1.5 Rondvraag

De heer De Kruijf verwijst naar de bij de agenda gevoegde vraag van de PvdA over natuurvriendelijke landbouw. Hij voegt hieraan toe dat de mededelingen bij de aanbidding van het advies van O-gen goed hebben geïllustreerd dat er ten aanzien van dat onderwerp heel veel informatie te halen valt, ook voor de provincie. De PvdA stelt voor dat na de zomervakantie te doen door middel van een expertmeeting over de Landbouwvisie. De PvdA acht dit een belangrijk moment om als provincie haar rol neer te zetten. Geïnformeerd wordt hoe de commissie hier tegenover staat. Indien positief wordt gereageerd, zou dit kunnen betekenen dat er wat meer tijd zit tussen het aanbieden van het rapport en het behandelen.

Mevrouw Noordenbos deelt mede, dat de SP het voorstel van de PvdA steunt. Op grond van het betoog van de aanbieders van het advies van O-gen over de Landbouwvisie is de SP benieuwd hoe gekomen kan worden tot een betere manier van landbouwvoering.

De SGP, 50PLUS en het CDA geven aan het voorstel van de PvdA te steunen.

De heer De Heer deelt mede, dat de ChristenUnie het plan om een expertmeeting te organiseren steunt. De ChristenUnie heeft daarbij wel de twee volgende kanttekeningen. De staat van de boer gaat grotendeels over de keuze die in Europa en Den Haag wordt gemaakt. De ChristenUnie is derhalve van mening, dat de expertmeeting zich moet toespitsen op de knoppen waaraan de provincie draait. Voorts memoreert spreker dat er al een aantal expert meetings hebben plaatsgevonden o.a. de Agro safari met NMU en LTO. Bij sommige expertmeetings waren slechts vier fracties aanwezig. De ChristenUnie pleit er derhalve voor dat, als er een expertmeeting wordt georganiseerd, hieraan ook door alle fracties wordt deelgenomen.

De heer Van Deún deelt mede, dat de PVV het initiatief steunt maar wel aandringt op een breed scala van voorlichting; dus voor maar zeker ook de tegens.

De heer Germs denkt dat het goed is om nog een ultieme ronde te doen; dat kan op de manier zoals door de PvdA wordt voorgesteld. De VVD sluit zich voorts aan bij het betoog van de PVV en pleit ervoor dat de Staten daarover kunnen meedenken.

Mevrouw Kotkamp deelt mede dat GroenLinks instemt met het voorstel en zich voorts aansluit bij de kanttekeningen van de ChristenUnie. De voorkeur van GroenLinks gaat ernaar uit om de verschillende experts die worden uitgenodigd te laten reageren op de daadwerkelijke Landbouwvisie.

De heer Kraaijeveld deelt mede, dat D66 het voorstel van de PvdA steunt. D66 pleit ervoor de inhoud van die bijeenkomst toe te spitsen op het naar boven krijgen van meer feiten.

Mevrouw Keller merkt op, dat de PvdD het voorstel van de PvdA steunt inclusief de opmerking dat er een divers pluimage aan sprekers moet worden uitgenodigd.

De voorzitter concludeert dat het voorstel van de PvdA unaniem wordt gesteund met een aantal kanttekeningen, waarvan zij aanneemt dat die zullen worden meegenomen in de verdere uitwerking. De heer De Kruijff licht toe dat de PvdA het voorstel hier inbrengt vanwege de gezamenlijkheid; het is van belang, dat het gesprek met z'n allen wordt aangegaan. De PvdA kan zich voorstellen dat ten aanzien van de uitnodiging van de experts enige structuur wordt aangebracht en een paar mensen hiernaar samen met de griffie kijken.

Gedeputeerde Maasdam deelt mede dat zij zich hierin eveneens kan vinden. Het verheugt haar te zien hoe breed de interesse voor de Landbouwvisie en voor het pad waarvoor met elkaar wordt gestaan is. Er is een transitie gaande en daarin heeft de provincie een rol. Overigens deelt zij mede dat de PCL eveneens de intentie heeft om met een advies te komen. Wellicht is een suggestie de expertmeeting hieraan te koppelen.

De heer Germs memoreert dat de provincie in 2015 een inpassingsplan heeft vastgesteld voor de geluidswal langs de A12 bij Woerden – Leidsche Rijn. Sindsdien is het erg stil geworden rond dit project. De VVD is benieuwd naar de stand van zaken en wanneer de geluidswal daadwerkelijk wordt aangelegd.

Gedeputeerde Van den Berg bevestigt dat het vastgestelde inpassingsplan inmiddels onherroepelijk is geworden. De gemeente Utrecht is in samenwerking met Woerden aan de slag gegaan met het verder uitwerken van de wal; er was een aantal vragen over de afschuining en de plaats van de wal. Op 6 februari 2017 heeft spreker de Staten hierover geïnformeerd en de brief van de gemeente Utrecht d.d. 9 maart 2017 toegezonden. Parallel daaraan is een tender opgestart. De procedure is doorlopen en er heeft gunning plaatsgevonden aan Holland Scherm. In de afgelopen drie maanden zijn de volgende werkzaamheden uitgevoerd:

- het verplaatsen van bepaalde vissoorten uit de te dempen sloten onder leiding van een ecooloog;
- het kortmaaien van percelen en het mogelijk aanbrengen van vogelverschrikkers om vogels te bewegen zich daar niet te nestelen in verband met werkzaamheden;
- het aanleggen van inritten ten behoeve van bouwverkeer langs de provinciale weg;
- het graven van watercompensatie ter hoogte van de op- en afritten van de snelweg A12;
- het dempen van watergangen incl. het aanbrengen van duikers.

Verdere werkzaamheden zijn:

- de start van de werkzaamheden van de geluidswal volgens planning in het 3^e kwartaal 2018;
- het aanbrengen van grondverbeteringen en de eerste ophogingslaag en daarna de volgende ophogingslagen in verband met inklinken.

Medio 2022 start de realisatie van het geluidscherm in het verlengde van de geluidswal en de schanskorf bovenop die geluidswal.

Het jaartal 2022 heeft te maken met de grond, het zakken van het grondpakket als zodanig en het scherm ter plaatse van de gasleiding die daar loopt; daarop mag geen grondpakket worden aangelegd.

De gemeente Utrecht heeft een website, die op dit moment redelijk actueel is als het om deze informatie gaat. Spreker is desgewenst bereid de Staten halfjaarlijks nadere informatie te verstrekken over de stand van zaken.

De heer Germs deelt mede, dat de VVD een halfjaarlijkse informatie over de stand van zaken op prijs stelt.

De heer De Heer zet uiteen dat tijdens de Agro safari van de LTO een presentatie werd gegeven over de proeftuin Veenweide, een succesvol project. De provincie Utrecht heeft daaraan relatief weinig bijgedragen in vergelijking met Noord- en Zuid-Holland. Nu zijn er twee vergevorderde plannen voor nieuwe proeftuinen; een over methaan en een over energie.

De ChristenUnie informeert of de provincie daaraan gaat bijdragen, hoeveel, uit welke pot en wanneer PS daarvoor de kaders stellen.

Gedeputeerde Maasdam memoreert dat de proeftuinen in 2016 door LTO zijn gestart. De provincie draagt daaraan bij op specifieke projecten. Daarvoor kunnen bij de provincie subsidies worden aangevraagd. Er is een aantal subsidies verstrekt en daarbij helpt de provincie om ervoor te zorgen, dat aan de voorwaarden wordt voldaan zodat subsidie kan worden verstrekt.

Vanuit de Landbouwvisie is de provincie Utrecht bezig met innovatie. In de Kadernota zijn voor de begeleiding daarbij gelden opgenomen.

De heer De Heer merkt op dat de bijdrage, die de provincie aan de vorige proeftuin heeft gegeven, meer was dan nu in het kader van de vitale landbouw in de Kadernota is opgenomen. In de visie van ChristenUnie klopt de verhouding in de bedragen niet. Spreker kan zich voorstellen, dat hierop bij de Kadernota en de Begroting nader wordt teruggekomen.

De heer De Heer memoreert dat de provincie tijdens een bijeenkomst van de NMU over duurzame melkveehouderij is gewaarschuwd voor de gevolgen van de overspannen grondmarkt; varkensboeren uit Brabant zouden wel eens grond willen kopen in de provincie Utrecht. De ChristenUnie heeft gevraagd of dit bij de Landbouwvisie kon worden meegenomen. Nu valt het wel mee met die varkensboer uit Brabant, maar er zijn inmiddels boeren uit Flevoland die bij de provincie Utrecht grond gaan pachten. Er is een merkwaardig voorbeeld van een boer uit Flevoland die zijn grond verpacht aan een spuitjesboer, zelf tegen een lagere prijs grond pacht bij de provincie Utrecht en daar alleen maar mest dumpst en gras oogst; de stal en de koeien van deze boer staan gewoon in Flevoland. Dat lijkt de ChristenUnie geen duurzame manier van landbouw, maar het blijkt mogelijk volgens de huidige regels. Geïnfomeerd wordt wat in het kader van de Landbouwvisie de mogelijkheden zijn voor de provincie om hier iets tegen te doen.

Gedeputeerde Maasdam begrijpt de zorg over een dergelijke constructie. De provincie kan dit echter niet voorkomen of hierop ingrijpen. Het geschetste voorbeeld is haar bekend. De desbetreffende boer sluit overigens niet aan op de eisen die de sector zelf stelt ten aanzien van grondgebondenheid. In het kader van de Landbouwvisie is met veel boeren gesproken. Daar is dit niet als groot probleem naar voren gekomen. De provincie gaat er derhalve vanuit, dat het niet op grote schaal voorkomt. Op het item van de grondprijzen wordt in de Landbouwvisie niet specifiek ingegaan. Het voornemen is wel om te kijken naar de mogelijkheden om als provincie een grondpositie in te nemen. Dat gaat dan m.n. over het optimaliseren van kavelruilprocessen, waarin de grondprijs zeker meegenomen zal worden.

De heer De Heer geeft aan dat de mogelijkheden en problemen de ChristenUnie een goed onderwerp lijkt voor de te organiseren expertmeeting over de Landbouwvisie.

Mevrouw Hoek informeert of er in deze wordt gekeken naar de geurcirkel. In Flevoland is alles vanwege de aanwezige ruimte ruimer opgezet. Varkens hebben over het algemeen een grotere geurcirkel nodig. Als daartoe in het 'overbevolkte' Utrecht de gelegenheid wordt geboden, lijkt dit 50PLUS niet erg bevorderlijk voor de aanwezige bewoning. 50-PLUS staat op het standpunt dat iets zou moeten worden bedacht om dit tegen te gaan. Geïnfomeerd wordt of GS het daarmee eens zijn. Gedeputeerde Maasdam antwoordt, dat gemeenten over de geurcirkels gaan. Er zijn bepaalde regels, waarop de gemeente moet handhaven.

Naar aanleiding van een desbetreffende opmerking van mevrouw Hoek merkt de voorzitter op, dat de provincie alleen aan knoppen moet draaien waaraan gedraaid kan worden. Als dit een gemeentelijke verantwoordelijkheid betreft, kan de provincie daaraan weinig doen.

1.6 Termijnagenda (versie 26 juni 2018)

Invasieve exoten. Gedeputeerde Maasdam memoreert op 4 juni jl. te hebben aangegeven in september met een Uitvoeringsprogramma te zullen komen. Zij deelt mede in september een marsroute te kunnen leveren; een definitief Uitvoeringsprogramma kan in december 2018 tegemoet worden gezien. Na de zomer wordt met partijen zoals met waterschappen, gemeenten, terreinbeheerders in gesprek gegaan en zal er een aantal bijeenkomsten worden uitgezet om het Uitvoeringsprogramma vorm te geven.

Dierenambulances. Gedeputeerde Maasdam deelt mede dat het onderzoek naar het totaalbeeld, dat door een extern bureau wordt uitgevoerd, volop loopt. Het rapport met de uitkomst van het onderzoek is in de tweede helft van september gereed. Op grond hiervan wordt op haar voorstel besloten dit in de vergadering in november te bespreken.

De voorzitter rondt de bespreking over de Termijnagenda af.

1.7 Statenvoorstel Kadernota 2019 – 2022 en Voorjaarsnota 2018

Mevrouw Chidi vestigt de aandacht op de woningbouw m.n. de opgave van minimaal 7000 nieuwe woningen in de provincie voor 1/2/19 (blz. 8). Zij informeert of er ter zake van dit onderwerp al zicht is op de ambities van de nieuw gevormde colleges na de gemeenteraadsverkiezingen en of het aantal geplande woningen van 7000 voor 1/2/19 zal worden gehaald.

Mevrouw Kotkamp merkt op dat in de Kadernota melding wordt gemaakt van de bijeenkomst in mei van de Staat van Utrecht waarin de special 'Groen in en om de stad' in onthuld, die kennelijk al enkele maanden geleden is verschenen. GroenLinks betreurt, dat de Staten daarop niet zijn geattendeerd.

Met betrekking tot de Voorjaarsnota constateert spreekster een voorstel voor een flinke extra financiële reservering voor het Natuurbeleid, hetgeen GroenLinks ondersteunt. De realisatie van de groene contour blijft echter ernstig achter en daarmee de integrale aanpak van de biodiversiteitsdoelstelling zoals geformuleerd in het Akkoord van Utrecht. Geïnformeerd wordt of de extra investeringen gevaar lopen omdat de buffers, die nodig zijn om biodiversiteit te verstevigen, daardoor niet worden ingericht. GroenLinks bekijkt de mogelijkheid om GS op te roepen daaraan een extra impuls te geven. Spreekster heeft vernomen, dat ook de PvdA overweegt hierover een motie in te dienen; GroenLinks verneemt graag de insteek van de PvdA in deze.

Mevrouw Koelewijn vraagt aandacht voor de link waar het effect van de vertraging van de invoering van de Omgevingswet op 2018 zou zijn opgenomen (blz. 39). In de tekst achter de link staat echter dat er geen effect is. Dat bevreemdt het CDA.

De heer Van Muilekom merkt in algemene zin op, dat de PvdA de indruk heeft dat er op een aantal onderwerpen sprake is van tekorten en achterstanden, terwijl de tabellen meerjarig laten zien dat er veel middelen lijken over te blijven. Geïnformeerd wordt of dit klopt. Indien dit het geval is, overweegt de PvdA in dat kader met voorstellen te komen.

De heer Schaddelee vestigt de aandacht op de aanvullende wensen 2019 m.n. de hoogspanningskabels ondergronds (blz. 12). Spreker memoreert dat over dit onderwerp lokaal, provinciaal en landelijk moties zijn aangenomen. De Staten hebben in deze van GS ook al enkele keren concrete toezeggingen gehad. Thans staat het toch enigszins als een blanco cheque opgenomen. Dat bevreemdt de ChristenUnie, omdat bekend is dat het in Utrecht om 11 km gaat; het ca. € 975.000 per km kost; ca. 25% i.c. € 2,6 mln. door de provincie moet worden betaald.

Geïnformeerd wordt waarom dit niet is opgenomen in de Kadernota.

Bodemdaling is eveneens een onderwerp, dat vaker is aangekaart. In het kader van de Regiodeals lijkt er nu wel wat te gaan gebeuren, maar in de Kadernota staat niets opgenomen over bv. procesgelden. Verzocht wordt om een nadere toelichting.

Tot slot mist de ChristenUnie de meetkoppelkansen Waterveiligheid m.n. bij het Deltaprogramma. Geïnformeerd wordt of dit al dan geen goed teken is.

Mevrouw Noordenbos memoreert, dat de Staten zouden worden geïnformeerd over het aantal sociale huurwoningen dat per jaar wordt gerealiseerd met behulp van de provincie. Geïnformeerd wordt of het overzicht vanaf 2018 nog in het kader van de Kadernota tegemoet kan worden gezien. De SP heeft schriftelijk geïnformeerd hoeveel van de 50.000 (tot aan 2020) nul-op-de-meter woningen inmiddels zijn gerealiseerd. Daarop is nog geen antwoord ontvangen. Spreekster merkt op dat de Raad voor de Leefomgeving een rapport heeft uitgebracht met adviezen over het versnellen van de woningbouwproductie. Daarin staat o.a. dat het van belang is, dat de cijfers goed op orde zijn. De SP heeft geconstateerd, dat in de woningmarktmonitor van de provincie Utrecht een aantal zaken niet wordt bijgehouden w.o. het onderscheid tussen goedkope, middeldure en dure sociale woningbouw. Die cijfers zijn maar tot 2014 beschikbaar. Geïnformeerd wordt of dit wordt bijgewerkt.

Vervolgens vestigt spreekster de aandacht op een verschenen rapport van de TU Delft waarin staat dat middeldure huurwoningen voor veel mensen, die daarvoor in aanmerking komen, te duur blijkt te zijn waarmee het geen goed instrument is. De SP verzoekt om een overzicht met betrekking tot de behoefte aan middeldure huurwoningen in de provincie Utrecht.

Bij Ruimtelijke Ontwikkeling (blz. 59) staat, dat een intake zal worden gepleegd als een gemeente een beroep doet op de provincie om mee te werken aan hun proces ter voorbereiding van hun Omgevingsvisie. Geïnformeerd wordt wat er gebeurt als gemeenten geen beroep doen op de provincie en er niet uitkomen.

Geïnformeerd wordt of voor de provincie Utrecht, evenals bij een aantal andere provincies, nog een Woonvisie wordt opgesteld.

De SP sluit zich aan bij de vraag van D66 over te realiseren 7000 woningen voor 1/2/19.

Geïnformeerd wordt of dit inclusief de al geplande woningen in de gemeente betreft of een aantal dat de provincie daaraan extra gaat toevoegen. Voorts is de vraag hoeveel sociale woningbouw daarbij zit.

De heer Van Leeuwen vestigt de aandacht op de Regiodeal FoodValley (blz. 12). In de informatiebijeenkomst hedenmorgen schijnt te zijn aangegeven, dat Regiodeal voorstellen voor 1 september a.s. bij het Rijk moeten worden ingediend. De SGP is benieuwd naar de actuele stand van zaken en informeert of 1 september a.s. wordt gehaald.

Gedeputeerde Van den Berg memoreert dat de ambitie ten aanzien van de 7000 te realiseren woningen voor 1/2/19 in U-10 verband is afgesproken. Spreker heeft nog niet alle afspraken van de nieuwe gemeentecoalities op het gebied van wonen scherp op het netvlies staan, maar hij heeft op dit moment geen aanleiding om te veronderstellen dat de afgesproken ambitie niet wordt gehaald. Spreker verwijst de vraag van de PvdA ten aanzien van de financiële ruimte die overblijft naar de commissie BEM.

Ten aanzien van de hoogspanningskabels is geen sprake van een blanco cheque. Spreker memoreert de brief van Minister Kamp destijds, waarin is aangegeven dat het Rijk 75% bijdraagt en andere overheden 25%. Met betrekking tot de 25% is geen verdeling afgesproken; dat is de discussie die tussen IPO en VNG wordt gevoerd. Hierbij speelt o.a. een rol dat onder de hoogspanningsmasten opbrengsten zijn gerealiseerd, waarmee ook rekening moet worden gehouden.

Op grond van het feit dat er nog geen afspraken zijn gemaakt over het geld, is dit nog niet als zodanig opgenomen.

Veenendaal heeft zich richting het Rijk opgeworpen als pilotgemeente. Er doen zich nogal wat technische complicaties voor op het gebied van koeling en straling bij het ondergronds brengen van de 150 KV leidingen. Dat is o.a. onderdeel van de pilot. Het onderwerp heeft derhalve de aandacht, wordt goed gevolgd door de provincie maar ook in IPO-verband.

De SP heeft een aantal vragen gesteld over wonen, waarop hij het antwoord niet paraat heeft. Hij zegt toe daarop schriftelijk te zullen terugkomen.

Spreker bevestigt, dat de Raad voor de Leefomgeving een rapport heeft uitgebracht. De vraag of uitgegaan wordt van de goede cijfers, is precies de discussie die de provincie steeds voert; niet alleen met de individuele gemeenten maar ook met de regio's. Uitgegaan wordt van het vastgestelde

PRIMOS-model. Er wordt van gelijke cijfers uitgegaan, maar op lokaal niveau kunnen de cijfers wat afwijkend zijn ten opzichte van de woningmarkt op regionaal niveau.

Utrecht heeft, evenals het Rijk, een versnellings-team. Niet iedere gemeente heeft een forse bouwopgave waar per definitie knelpunten zitten. Op grond hiervan en de beschikbare capaciteit van de provincie wordt een selectie gemaakt op basis van een intake. Ter illustratie wijst spreker op de 100 dagen challenge, waarover de Staten zijn geïnformeerd.

Onder verwijzing naar de Actie Agenda waarmee invulling is gegeven aan het advies van de BOB Wonen merkt spreker op, dat er geen provinciale Woonvisie wordt gemaakt.

Hoeveel van de 7000 woningen sociale woningbouw betreft kan spreker op dit moment niet aangeven. Eerder is in een motie gevraagd hoeveel sociale woningen er door toedoen van de provincie door derden zijn gerealiseerd. Die informatie wordt jaarlijks in de Begroting verstrekt, omdat daarin de indicatoren staan waaruit blijkt of dat al dan niet is gehaald.

Gedeputeerde Maasdam zegt toe, dat gekeken zal worden naar de link met betrekking tot het effect van de vertraging van de invoering van de Omgevingswet op 2108; zij komt hierop nader terug in de vorm van een technische beantwoording.

Spreekster memoreert, dat de groene contour ooit onderdeel is geweest van de EHS. De groene contour is van belang voor de vorming van ecologische buffers. Zodra de groene contour is gerealiseerd, wordt dit Nationaal Netwerk Nederland (NNN) en komen de beheerskosten voor rekening van de provincie.

Tot nu toe is slechts 68 ha van de groene contour gerealiseerd. In de aankoop en inrichting gaan vele miljoenen om. De provincie heeft, los van de afspraken in het Akkoord van Utrecht, nadrukkelijk aangegeven daarin niet te investeren hetgeen ook als zodanig in het Coalitieakkoord is opgenomen. Waarvoor de provincie op dit moment gelden heeft gereserveerd, is het aanjagen van de ontwikkeling van de groene contour. In dat kader memoreert zij haar toezegging om in het najaar bij de Staten terug te komen ten aanzien van de stand van zaken.

Mevrouw Kotkamp bevestigt, dat hierover eerder is gesproken. Op dit moment investeert de provincie al het nodige geld in realisatie, beheer van natuur en het verbeteren van de biodiversiteit. GroenLinks vreest, dat de ontwikkeling van de groene contour een langdurig traject wordt. De zorg van GroenLinks is dat de provincie nu veel investeert om iets te bereiken, terwijl een onderdeel daarvan eigenlijk niet wordt gerealiseerd. De vraag is of het werk, dat de provincie nu doet, daarmee niet voor niets wordt gedaan en er feitelijk sprake is van kapitaalvernietiging.

Gedeputeerde Maasdam antwoordt dat het succes van de Realisatiestrategie, waarin fors wordt geïnvesteerd en extra wordt ingezet op biodiversiteit, in principe niet afhangt van de ontwikkeling van de groene contour.

De provincie is volop in overleg met partijen m.n. met de Regio FoodValley en rondom het Groene Hart om te bekijken of tot een voorstel voor een Regiodeal kan worden gekomen. Zij bevestigt dat het voorstel voor 1 september a.s. bij het Rijk moet worden ingediend, hetgeen naar verwachting ook zal worden gehaald. De middelen in de Kadernota zijn bedoeld voor de proceskosten.

Spreekster wijst op het Actieplan Duurzame Landbouw met Natuur. Daarmee wil de provincie direct aan de gang alsmede met een aantal andere zaken w.o. innovatie, circulaire landbouw en vrijkomende agrarische bebouwing. Daarvoor worden middelen in de Kadernota gevraagd.

De heer De Heer wijst erop, dat de provincie alleen al aan de proeftuin Veenweide € 300.000 bijdraagt. Er komen nog twee proeftuinen aan die vele malen duurder zijn, terwijl de budgetten die nu in de Kadernota voor vitale landbouw zijn opgenomen vele malen lager zijn. In de visie van de ChristenUnie is de verhouding tussen de ambities en de budgetten in de Kadernota zoek.

Gedeputeerde Maasdam licht toe, dat de middelen in de Kadernota zijn bedoeld voor het zetten van de eerste stapjes in het kader van de Landbouwvisie. Alle ontwikkelingen rondom de landbouw vragen om een snelle start; dat is wat met de middelen in de Kadernota mogelijk wordt gemaakt.

Gedeputeerde Pennarts zet uiteen dat ten aanzien van de bodemdaling nu alleen de proceskosten zijn opgenomen, omdat die konden worden ingeschat. De Staten kunnen binnenkort een inhoudelijk

voorstel tegemoet zien over de wijze waarop de provincie vorm wil geven aan de aanpak van de bodemdaling. Dat maakt overigens ook onderdeel uit van de potentiële Regiodeal Groene Hart. Naar aanleiding van een desbetreffende vraag van de heer Schaddelee licht spreekster toe, dat het geen zin heeft om bv. een Regiodealbudget in de Kadernota op te nemen. Welke investering het vraagt, zal uit de inhoud moeten blijken. Daarmee zullen GS derhalve te zijner tijd bij de Staten terugkomen. Uit de Kadernota blijkt, dat er de komende jaren vrij veel financiële ruimte zal ontstaan. Dit soort claims zullen daar een beroep op gaan doen.

Spreekster meent dat de Staten zijn geïnformeerd over de bijeenkomst van de Staat van Utrecht, waarin de special Groen in en om de stad is onthuld. De special is overigens via de griffie digitaal aan de Staten verstrekt.

Mevrouw Chidi heeft uit de infosessie hedenmorgen begrepen, dat er vanuit het Rijk cofinanciering zal komen op de Regiodeals. Als de kosten op inhoud nog niet bekend zijn, is de vraag hoe er voor het Rijk zicht is op wat er te co-financieren valt en hoe dit zich verhoudt tot het feit dat voorstellen voor de Regiodeals voor 1 september a.s. bij het Rijk moeten worden ingediend.

Gedeputeerde Pennarts licht toe dat het instrument Regiodeal is ontstaan, omdat dit mogelijkheden biedt om geld te koppelen en er vanuit het Ministerie geld beschikbaar komt. De provincie moet haar partner zoeken, haar opgave definiëren, haar aandeel daarin bepalen en bekijken of het strookt met de van tevoren bepaalde doelen van de provincie. Het met elkaar komen tot een Regiodeal omvat nog niet de uitwerking van wie wat gaat doen. Dat vergt nog wel enige tijd. Het heeft derhalve geen zin om budgetclaims neer te leggen zonder dat daar concrete plannen tegenover staan.

De provincie heeft in het kader van de Regiodeals ambities. In de stukken staat op welke domeinen de provincie naar Regiodeals zou willen bewegen; of op al die domeinen tot een Regiodeal moet worden gekomen, zal nog moeten worden afgewogen. Cofinanciering is interessant, maar meer dan helft moet van de provincie zelf komen. Er ligt een kans die de provincie wil benutten, maar er gaat wel degelijk nog een inhoudelijke afweging aan vooraf die ook met de Staten moet worden gemaakt.

De heer Toutouh merkt op dat in 2024 alle asbestdaken gesaneerd moeten zijn. De SP vraagt zich af of dat haalbaar is. Voor 2018 is hiervoor nl. een bedrag ad € 119.000 vrijgemaakt en volgend jaar een bedrag van € 345.000. Geïnformeerd wordt hoe tot die bedragen is gekomen.

Gedeputeerde Pennarts antwoordt, dat dit geld niet is gereserveerd om de sanering financieel mogelijk te maken in de vorm van bv. een subsidiefonds. Zij sluit echter niet uit, dat in deze tot een Regiodeal wordt gekomen met een aantal andere provincies en wordt voorgesteld te komen tot het opzetten van een fonds. Op dat moment zullen GS de Staten vragen of zij bereid zijn daarvoor een budget beschikbaar te stellen. Op dit moment ziet de asbestaanpak, hetgeen recent is besproken in MME, meer in een procesinterventie. De provincie probeert iedereen in beweging te krijgen, zodat de handhavingskosten na 2024 tot een minimum zullen worden beperkt.

De heer Schaddelee memoreert dat in de Kadernota ten aanzien van de evtl. Regiodeal Bodemdaling procesgelden zouden zijn opgenomen. Spreker vindt dat echter niet terug. Verzocht wordt daar nog even naar te kijken.

Gedeputeerde Pennarts zegt dit toe. Zij had begrepen dat de ChristenUnie stelde, dat er wel proceskosten waren opgenomen maar geen inhoudelijk budget. Zij heeft vervolgens verklaard waarom er geen inhoudelijke budget was opgenomen.

Mevrouw Noordenbos merkt op, dat de SP benieuwd is naar de inspanning van de provincie met betrekking tot de te realiseren 7000 woningen voor 1/2/19. De vraag is of die er ook zouden komen als de provincie zich er bv. niet mee had bemoeit.

Met betrekking tot de middeldure huur is de SP m.n. benieuwd naar de wachttijden.

Volgens de SP heeft de provincie Utrecht geen Woonvisie. Geïnformeerd wordt naar het verschil tussen een Woonvisie en hetgeen de provincie Utrecht heeft.

Gedeputeerde Van den Berg licht toe dat de 7000 woningen het geplande aantal betreft, dat voor 1/2/19 binnenstedelijk zou worden gerealiseerd; dat zijn er meer dan normaal (4000 - 5000 woningen). Of die woningen er ook waren gekomen zonder bemoeienis van de provincie Utrecht betreft een hypothetische vraag. De provincie draagt op alle mogelijke manieren bij om deze woningbouw te versnellen. Spreker houdt niet bij hoeveel woningen nu precies zijn toe te rekenen aan de provincie.

Spreker zegt toe de vraag over de wachttijden ten aanzien van de middeldure huur schriftelijk te zullen beantwoorden.

Spreker verschilt met de SP van mening over de Woonvisie. Hij kent de Woonvisies van andere provincies en de verschillen daartussen niet; er zijn ook provincies die helemaal geen Woonvisie hebben of er veel minder aan doen dan de provincie Utrecht. Spreker is van mening dat een goed BOB-traject is doorlopen, naar aanleiding waarvan niet alleen de visie is vormgegeven maar ook een Uitvoeringsagenda incl. budget.

De voorzitter rondt de bespreking over dit onderwerp af.

2. AVP

2.1 Statenbrief informatie over bevindingen werkwijze in de keten Agenda Vitaal Platteland

Gedeputeerde Maasdam licht toe dat de eerste Statenbrief van april dateert. Afgelopen vrijdag heeft zij in een tweede Statenbrief nagezonden, waarin de vervolgentwikkelingen worden geschetst.

Daarbij staat het pad, een ontvlechting van de advies- en uitvoeringstaken zodat de rechtmatigheidsrisico's in de toekomst worden voorkomen, dat met de beide Gebiedscommissies zal worden opgegaan beschreven. Er zijn adviezen uitgebracht ten aanzien van de governance. Met de Gebiedscommissies is afgesproken, dat dit verder zal worden uitgewerkt. Het streven is dit voor de nieuwe Coalitieperiode gereed te hebben.

De voorzitter deelt mede, dat de Statenbrief is opgewaardeerd op verzoek van de ChristenUnie en de SGP.

De heer Schaddelee merkt op dat het fijn zou zijn geweest als de verstrekte informatie in de tweede Statenbrief direct was meegenomen in de eerste Statenbrief. De tweede brief geeft meer duidelijkheid, maar lijkt enigszins voor te sorteren op de zgn. quasi-inhouse-constructie waardoor de provincie naar verwachting wat meer grip heeft maar minder participatie. Juist het coöperatieve model, dat m.n. door O-gen in de praktijk wordt gebracht, spreekt de ChristenUnie aan. De ChristenUnie pleit ervoor dat die kracht van O-gen voor de toekomst wordt vastgehouden en tegelijkertijd de governance en grip op een wat meer verantwoorde manier wordt ingericht.

De heer Van Leeuwen deelt mede dat het in de visie van de SGP om belangrijke materie gaat in het buitengebied. De provincie Utrecht heeft dat goed voor elkaar met de twee Gebiedscoöperaties. Zij doen goed werk en het lijkt de SGP daarom van groot belang dat het werk, zoals dat nu wordt gedaan, behouden blijft. Als de huidige financiering niet voldoet aan de regelgeving, zal dat moeten worden aangepast. De SPG pleit er echter wel voor om weg te blijven van Europese aanbestedingen. De provincie weet wat zij heeft en het is nog maar afwachten wat zij krijgt. Het is de SGP veel waard om te behouden wat de provincie heeft. De SGP is van mening dat de provincie niet zit te wachten op een grote papiermolen vanuit Brussel nog afgezien van de financiële consequenties die dit naar verwachting zal hebben.

Kortom de SGP pleit ervoor te zoeken naar een praktische oplossing met zoveel mogelijk behoud van de huidige werkwijze.

Gedeputeerde Maasdam geeft aan dat zowel de ChristenUnie als de SGP een oproep doen om vast te houden aan de afgesproken sturingsfilosofie. Zoals in de Statenbrief is aangegeven, is dat hetgeen

dat met elkaar wordt beoogd. Met de Gebiedscommissies is nadrukkelijk afgesproken dat gezamenlijk zal worden gebouwd aan een structuur die past en recht doet aan de sturingsfilosofie.

De heer Germs zet uiteen dat de Gebiedscoöperaties hun nut hebben bewezen. Zij staan met de benen midden in de regio. De provincie wil graag verbinding met de regio. Daar ligt veel expertise. De VVD sluit zich aan bij het pleidooi van de ChristenUnie, de SGP en de gedeputeerde. De VVD pleit ervoor te komen tot een goede werkvorm om het goede dat de provincie in huis heeft in deze te behouden rekening houdend met de eisen van governance, waaraan voldaan moet worden. De VVD blijft graag op de hoogte van de ontwikkelingen.

De heer De Kruijff sluit zich aan bij de opmerking van de ChristenUnie over de eerste en tweede Statenbrief. Geïnformeerd wordt hoe dit zich wellicht verhoudt tot claims met terugwerkende kracht.

Mevrouw Kotkamp sluit zich aan bij de opmerking over de ontvangst van de tweede Statenbrief. GroenLinks acht het een goede zaak dat de provincie het intern dusdanig op orde heeft, dat dit soort checks af en toe plaatsvinden. Het verheugt GroenLinks, dat daarop proactief wordt gecontroleerd. Het wordt een goede uitkomst geacht, omdat GroenLinks af en toe worstelde met de rol en taak van de Gebiedscommissies. Geïnformeerd wordt of het voorstel met de wijze waarop de governance wordt ingericht nog terugkomt in PS.

Gedeputeerde Maasdam deelt mede de Staten bewust al een keer met een mededeling en daarna met de Statenbrief te hebben meegenomen; niet om de Staten gerust te stellen, maar transparant met de Staten te delen als het even heel lastig is. Het verheugt ook spreekster dat er nu stappen vooruit kunnen worden gezet. Zij neemt de Staten eveneens graag mee in wat eruit gekomen is. Dat vergt nog wel enige tijd, hetgeen zij in de Statenbrief heeft geschetst. Er is zorgvuldig gekeken naar de risico's met terugwerkende kracht. Daarin zijn partijen, waarvoor het relevant is omdat ze rechtmatig moeten handelen, meegenomen. Zij gaat er derhalve vanuit dat er geen risico's zijn anders dan geschetst in de Statenbrief. Zij zegt toe dit voor de zekerheid nogmaals te zullen nagaan en als dit anders is via een mededeling in het verslag terugkoppelen.

Aanvulling gedeputeerde mw. Maasdam: De provincie werkt al sinds 2007 met gebiedscommissies. Er is daarbij altijd gewerkt met subsidies en het grootste deel van de tijd met om niet beschikbaar gestelde provinciemedewerkers. Gedurende deze jaren is er geen signaal geweest dat er op duidt dat enige externe partij de rechtmatigheid daarvan in twijfel wil trekken respectievelijk een procedure wil starten om schade te claimen. Een claim valt nooit geheel uit te sluiten, maar gezien de omstandigheden lijkt de kans erg klein.

De voorzitter rondt de bespreking over dit onderwerp af.

3. WATER

3.1 Statenvoorstel uitwerking moties 27 en 56a waterkwaliteit

Mevrouw Hoek deel mede dat 50PLUS ten aanzien van de nutriënten de borging mist dat de subsidies alleen ten goede komen aan nieuwe maatregelsets, die enerzijds van de BOOT-lijst komen en anderzijds niet al werden ingevoerd. Dat is een van de vereisten. 50PLUS leest alleen diverse financiële controles achteraf, maar niet een toetsing of de gefinancierde maatregelen tot de extra set behoren. Idealiter gezien zou een subsidieaanvraag al vooraf op dat aspect moeten worden beoordeeld. Geïnformeerd wordt hoe de toewijzing van de subsidies in het nutriëntenspoor wordt geborgd rond het derde vereiste uit de nota.

Mevrouw Kolthof zet uiteen dat gesuggereerd wordt dat door extra bij te dragen aan de stimulansregeling van de waterschappen voor agrariërs bv. fosfaat en stikstof zouden kunnen worden teruggedrongen. Geïnformeerd wordt of bekend is hoeveel geld de waterschappen zelf hebben voor deze maatregelen en in hoeverre dat geld toereikend is tot op heden. Dat blijkt niet uit het stuk. Daaruit vloeit automatisch de vraag voort hoe tot het bedrag van € 300.000 is gekomen. Spreekster vestigt vervolgens de aandacht op het initiëren van projecten in de keten en het sturen op de gedragsverandering. Zij constateert dat in algemene termen wordt gesproken over gedragsverandering bij consumenten, ziekenhuizen en zorginstellingen. Het sturen op gedragsverandering bij consumenten lijkt het CDA heel lastig. Het CDA vraagt zich af of het niet veel nuttiger is om in de eerste plaats te sturen op gedragsverandering bij ziekenhuizen, omdat daar sprake is van een vrij gecontroleerde lozingshoeveelheid. Ook daarvoor geldt, dat er alleen maar in algemene termen wordt gesproken over het initiëren van projecten en het bedrag niet wordt onderbouwd. Geïnformeerd wordt waarop het budget is gebaseerd.

Mevrouw Chidi memoreert dat de moties indertijd zijn ingediend door D66, omdat er in deze sprake was van een hiaat; de moties zijn unaniem gesteund. D66 is content met de uitwerking en spreekt hiervoor waardering uit richting GS en m.n. de ambtelijke organisatie.

In reactie op het betoog van het CDA merkt spreekster op dat onderzoek uitwijst, dat consumenten m.n. huishoudens met kleine kinderen een van de grootste bronvervuilers zijn. Indien een bronaanpak wordt voorgestaan zal de provincie niet bij de ziekenhuizen en zorginstellingen moeten zijn, maar m.n. bij de gewone huishoudens. Dat onderzoek hebben de Staten ook gepresenteerd gekregen in de informatiesessie op 5 februari jl. In die sessie zijn de Staten eveneens meegenomen in de tweesporen aanpak, hetgeen heeft geresulteerd in het voorliggende stuk.

Mevrouw Kolthof onderschrijft, dat consumenten de grootste bron van vervuiling zijn. Het gedrag van consumenten is echter het moeilijkst te sturen. Het is lastig om via het initiëren van een project van € 50.000 of 75.000 mensen aan te pakken die resten van het gebruik van medicijnen of drugs via de urine uitscheiden. Daarom is de vraag van het CDA of het niet daar moet worden aangepakt waar meer controle is en directer kan worden ingegrepen.

Mevrouw Chidi merkt op dat het niet haar bedoeling was om een discussie te ontketenen tussen het CDA en D66, omdat unaniem wordt gedeeld dat het belangrijk is. Er komt een landelijke ketenaanpak. Dat laat echter nog even op zich wachten. In de visie van D66 valt er bv. winst te behalen bij de consument inzake het gedrag om niet gebruikte medicijnen terug te brengen naar de apotheek; dat zijn simpele quick wins. D66 wil graag dat de provincie in deze gaat pionieren, maar ook een eerste stap zet onder het motto dat alle kleine beetjes helpen.

De heer Van der Steeg merkt op, dat de PvdD enkele kritische kanttekeningen heeft bij het voorliggende stuk.

De PvdD mist bv. aandacht voor landbouwbouwbestrijdingsmiddelen. Het is bekend, dat 100% van het grondwater onder fruitteeltgebied in Utrecht op dit moment de norm overschrijdt. Daarbij komt, dat de chemische toestand van het oppervlaktewater in de provincie Utrecht vanaf het referentiejaar 2009 eerder is verslechterd dan verbeterd.

Het vorenstaande baart de PvdD zorgen op grond waarvan wordt betreurd, dat dit niet wordt terug gelezen in het voorliggende stuk.

De PvdD denkt eveneens, dat het nutriëntenprobleem met deze (sympathieke) maatregelen niet gaat worden opgelost. Het blijft een beetje dweilen met de kraan open. Dit is iets dat landelijk moet worden opgepakt. GS kunnen daarin wel een rol vervullen door dit onderwerp landelijk aan te blijven kaarten in alle gremia over water waarin de provincie zit.

De PvdD pleit ervoor in de komende Begroting een goede indicator Waterkwaliteit op te nemen. De PvdD heeft deze gemist in de afgelopen Begroting. Het is van belang te weten wat de provincie wil, waar zij staat en wat daarvoor wordt gedaan i.c. wat de stand van zaken is. Daarin is nu onvoldoende

inzicht. Wellicht kan er slimmer worden gemeten o.a. via het inzetten van de burger en met behulp van de waterschappen, die in deze samenwerken met Aquon. Dat kan kostenbesparend werken. Een feit, dat in de infosessie op 5 februari jl. is gepresenteerd, is dat 90% van de medicijnresten uit de woonwijk komt. De PvdD kan zich in deze een goede voorlichting voorstellen. D66 had daartoe al een hele concrete suggestie gedaan.

De PvdD acht het gewenst dat er zo snel mogelijk normering en doelen komen ten aanzien van de zgn. nieuwe stoffen en diergeneesmiddelen in relatie tot de KRW-doelen, zodat duidelijk wordt waaraan moet worden gewerkt en wat daarvoor nodig is. De PvdD roept GS op ook dat punt in eerdergenoemde gremia over water aan de orde te stellen.

Het lijkt er ten aanzien van het nutriëntenspoor op dat veel gekoppeld gaat worden aan het Deltaplan Agrarisch Waterbeheer (DAW), gelinkt gaat worden aan regelingen die al bij de waterschappen bestaan. Dat baart de PvdD zorgen. Het enthousiasme bij de agrariër in West-Nederland voor de DAW is nl. niet erg groot. Daarbij is het zo, dat het DAW iets van de sector zelf is; een soort zelfbindend document, waarop de provincie noch de waterschappen veel invloed hebben. Er kan in ieder geval niet juridisch worden afgedwongen wat zou moeten worden opgepakt. Daarmee blijft het enigszins bij het 'stimuleren van'. De potjes, die nu al bestaan bij de waterschappen voor het stimuleren van het DAW, worden onderbenut. De provincie kan dat wel 'opplussen', maar het is niet duidelijk of daarmee het gewenste resultaat wordt bereikt. De agrarische wereld moet in beweging komen om haar eigen plan op te pakken.

De heer Van Leeuwen bedankt D66 voor het indienen van de moties, die de SGP van harte heeft ondersteund. Voorts spreekt hij namens de SGP waardering uit voor hetgeen tot nu toe is bereikt. In tegenstelling tot de nutriëntenaanpak acht de SGP de medicijnrestenaanpak in het voorliggende stuk wat mager. Geïnformeerd wordt hoe GS daarmee denken om te gaan.

De heer Germes deelt mede dat de VVD tevreden is met de opzet en de uitwerking, zoals die nu via de waterschappen loopt. De VVD las in het Statenvoorstel het risico van onderbesteding. Dat sluit aan bij het betoog van de PvdD, dat de agrarische sector nog niet zo geïnteresseerd is in deze problematiek. Waterveiligheid en waterkwaliteit zijn voor de provincie van belang. Geïnformeerd wordt hoe de provincie dit nu gaat stimuleren in de zin van hoe dit via het waterschap aantrekkelijk wordt gemaakt voor de agrariërs.

Gedeputeerde Pennarts licht toe dat de provincie ten aanzien van de nutriënten aanhaakt op een subsidieregeling die het waterschap al voor agrariërs heeft. Dat is iets anders dan de DAW. Uit het feit dat de, door HDSR autonoom ingestelde subsidieregeling, al vrij snel wat uitgeput blijkt dat deze succesvol is. Ook AGV heeft een eigen regeling; deze staat tot medio september a.s. open, maar raakt naar verwachting eveneens uitgeput.

Het voorliggende voorstel sluit aan op die regelingen en stelt die middelen feitelijk opnieuw beschikbaar om doelen te realiseren. De subsidie is alleen voor nieuwe maatregelen beschikbaar, hetgeen ook in punt 3 van het Statenvoorstel staat.

De hoogte van de subsidies van HDSR en AGV is haar niet precies bekend; desgewenst kan zij dit laten uitzoeken. De waterschappen Vallei & Veluwe en Rivierenland hadden die regeling niet. De provincie is met hen in gesprek of zij in deze mee te bewegen zijn.

De discussie over de gedragsverandering bij ziekenhuizen of woonwijken geeft direct aan waarom motie 56a iets minder is uitgewerkt in het Statenvoorstel dan de andere motie; het betreft een wat ingewikkeldere regeling. Het wijzigen van een rioolwaterzuivering (RWZI) i.c. het toevoegen van de 4^e trap is een kostbare zaak. Wat dat betreft hebben de waterschappen te maken met hun eigen politieke krachtenveld en klimaat van afschrijvingen en rendementsberekeningen. Om daarop zomaar een extra intensivering te doen is derhalve een hele stap.

Het geld in het voorliggende voorstel is ook niet voor de intensivering, maar procesgeld. De provincie denkt met dit bedrag aan dat proces een bijdrage te kunnen leveren. Het heeft echter wel even tijd nodig om met de waterschappen in een Utrechtse RWZI aanpak terecht te komen.

De provincie staat niet alleen in die ambitie. Het Rijk heeft ook geld beschikbaar gesteld nl. een cofinanciering van ca. € 100 mln. De provincie kan zich voorstellen dat voor de Utrechtse aanpak de krachten worden gebundeld om wellicht tot een gecombineerde aanvraag te komen. Die aanpak moet echter, zoals gezegd, wel aansluiten op de afweging bij de waterschappen; de waterschappen geven aan voor de RWZI's te maken te hebben met afschrijvingstermijnen en op grond daarvan eerst onderzoek te willen doen alvorens die investeringen naar voren te trekken.

Aangegeven werd dat ten aanzien van de medicijnrestenstroom wat meer zou kunnen worden geïntensiveerd op ziekenhuizen, maar tegelijkertijd is ook hetgeen uit gewone huishoudens afkomstig is vrij substantieel. Het is spreekster bekend dat m.n. waterschap Vallei & Veluwe al heel actief met ziekenhuizen kijkt of medicijnreststoffen in het water kunnen worden verminderd. Het heeft derhalve breed de aandacht.

Overigens zij opgemerkt dat provincie de waterschappen wel kan stimuleren om de RWZI's te optimaliseren, maar daarin geen toezichthoudende taak heeft. De RWZI's zijn zelfbesturende organen, waarover de provincie niet gaat.

Er zijn echter wel mogelijkheden om zaken op te pakken. Daarvoor zal het procesgeld ook worden ingezet. Daarbij moet o.a. worden gedacht aan het regionaal verbreden van de Greendeal Zorg. Er is een U-10 Greendeal, dat ook voorziet in het verminderen van slechte stoffen in het water. Andere voorbeelden zijn het onderzoek naar de staat van het rioolstelsel van zorginstellingen op de Heuvelrug, specifiek aandacht voor diergeneesmiddelen via een sectorsamenwerking, inzetten op nieuwe innovatie van sanitatie bij huishoudens met het doel om de schadelijke afvalstroom vanuit woonwijken zoveel mogelijk te beperken. Dat gebeurt overigens eveneens met middelen via het Innovatieprogramma Fysieke Leefomgeving (IFL).

De provincie erkent het probleem van de bestrijdingsmiddelen in de fruitteelt Ook met de fruitteelt is de provincie in gesprek om te bewerkstelligen dat als er gespoten wordt, hetgeen nu eenmaal in die sector gebeurt, zo min mogelijk schadelijke stoffen via verwaaien in het grondwater verdwijnen.

Zij kaart het onderwerp uiteraard landelijk aan in de vele overleggen over water, waarvan de provincie deel uitmaakt. De provincie zit bv. in het Regionaal Bestuurlijk Orgaan waar de KRW-richtlijnen worden besproken alsmede maatregelen om de kwaliteit van het water zoveel mogelijk te verbeteren.

Er is een goede indicator Water, maar er kan helaas niet met percentages worden gewerkt wat het meten van de indicatoren iets ingewikkelder maakt.

De heer Van der Steeg memoreert dat in de vorige Begroting geen indicator Water stond. Hij meent dat de toenmalige gedeputeerde heeft toegezegd, dat zij in overleg zou treden met het Regionaal Bestuur Orgaan in de hoop daaruit een goede indicator te kunnen destilleren. Wellicht dat de notulen daarop kunnen worden nagelezen. Als er een goede indicator is, pleit de PvdD ervoor deze dan ook als zodanig in de Begroting op te nemen.

Desgevraagd door gedeputeerde Pennarts antwoordt spreker het niet over de landelijke KRW-indicator te hebben. De PvdD mist in de Begroting een provinciale indicator Waterkwaliteit. Er wordt aan de Staten gevraagd middelen beschikbaar te stellen zonder dat zij goed weten waar de provincie in deze nu eigenlijk staat; dat gekoppeld aan het feit dat er niet heel vaak wordt gemeten, is de effectiviteit van hetgeen dat door de provincie wordt gedaan niet duidelijk. Waar de provincie was is bekend. In 2009 is het Provinciaal Waterplan Deelplan KRW vastgesteld. Inmiddels is het 2018 en had de provincie al lang aan de KRW moeten voldoen. Feit is, dat dit niet het geval is. De PvdD vraagt zich af wat nu de actuele stand van zaken wel is. In de afgelopen jaren zijn hieraan miljoenen euro's gepend. Er is heel goed werk verricht. Er is een maatregelpakket, maar daarop wordt de provincie niet afgerekend. De provincie wordt afgerekend op de KRW doelen.

De vraag, die de PvdD overigens mede namens D66 stelt, is of het geld van de provincie effectief is besteed. Daarover wil de PvdD worden geïnformeerd. Een goede indicator Waterkwaliteit in de Begroting kan daarbij helpen, omdat dan in ieder geval duidelijk wordt waar de provincie naartoe wil. Gedeputeerde Pennarts zegt toe op zoek te zullen gaan naar wat meer informatie over hoe vaak en waar word gemeten, alsmede of de indicator KRW kan worden verbijzonderd naar de provincie Utrecht.

Mevrouw Chidi hecht eraan op te merken dat de vraag, die de PvdD zojuist mede namens D66 heeft gesteld, wat D66 betreft losstaat van de uitwerking van de twee moties waarvoor waardering is uitgesproken richting GS en de ambtelijke organisatie.

De voorzitter rondt de discussie over dit onderwerp af met de conclusie dat de commissie ermee instemt, dat het voorliggende voorstel als sterstuk naar PS wordt doorgeleid.

N.B. Na een kort overleg tijdens de schorsing komt Gedeputeerde Pennarts nog even terug op dit onderwerp. De landelijke KRW indicator, die in de Begroting staat, komt slechts een keer in de zes jaar beschikbaar hetgeen erg weinig wordt geacht. Op grond hiervan stelt spreekster voor de indicator in de Begroting te laten voor wat die is en aan de Waterrapportage, die de Staten jaarlijks ontvangen, een gesprek te koppelen over de stand van zaken ten aanzien van de kwaliteit van het Utrechtse oppervlaktewater.

De voorzitter stelt vast, dat de commissie zich kan vinden in dit voorstel.

Gedeputeerde Pennarts vervolgt, dat een ander punt dat aan de orde kwam is om bij het meten van de waterkwaliteit de burger in te zetten (citizen science). Dat is iets waarover bij de waterschappen ook wordt nagedacht. De provincie zal in overleg treden met de waterschappen om te bekijken of daarop meer kan worden geïntensiveerd.

4. RUIMTE

4.1 Statenbrief Uitvoering motie 'Regionaal draagvlak voorontwikkelingen bedrijventerreinen'

De voorzitter memoreert dat in de vorige vergadering is afgesproken, dat dit memo op de besprekingsagenda zou komen.

De heer Van Leeuwen spreekt zijn waardering uit voor de uitwerking van de motie van D66. In de bijlage bij de Statenbrief staat, dat het voornemen is de uitbreiding van het bedrijventerrein Remmerden in Rhenen met 1 ha te honoreren. De SGP heeft begrepen, dat in Rhenen sprake is van een onderbouwing voor meer ha. Geïnformeerd wordt of GS in deze van Rhenen al een schrijven heeft ontvangen; indien dat niet het geval is, is de vraag of dit verzoek straks nog al dan niet kan worden meegenomen.

Mevrouw Hoek licht toe dat de motie destijds door D66 is ingediend naar aanleiding van het amendement van 50PLUS ter zake van de herijking PRS/PRV. 50PLUS kwam daarin met een voorstel bepaalde harde plancapaciteit in Stichtse Vecht te verplaatsen naar het bedrijventerrein Breukelerwaard; dat bleek niet mogelijk. 50PLUS heeft daarbij opgemerkt op het standpunt te staan, dat een herijking van het Regionaal Convenant Bedrijventerreinen Regio Utrecht (2011-2020) feitelijk parallel had moeten lopen aan de herijking van de PRS/PRV. Naar aanleiding van die discussie is door D66 een motie ingediend.

Ter zake van het voorliggende stuk merkt spreekster op, dat de provincie bij de gemeenten de wensen heeft opgehaald. Stichtse Vecht heeft gevraagd om uitbreiding grenzend aan de noordzijde van Breukelerwaard. De wens van Stichtse Vecht wordt o.a. niet gehonoreerd omdat er elders in de regio voldoende marktruimte is. Spreekster onderschrijft dat er nog veel in te vullen ruimte is in de regio, maar de bekende 1 ha harde plancapaciteit kan geheel worden ingevuld op het bestaande terrein.

Het is spreekster bekend, dat Stichtse Vecht bijzonder teleurgesteld is over de afwijzing van deze wens. Temeer omdat er een plan ligt om ten behoeve van een herinrichting van dit hele gebied naar links een ontsluiting te maken over de brug van het Amsterdam-Rijnkanaal.

50PLUS pleit ervoor ten aanzien van de wens van Stichtse Vecht breder te kijken. Zij is desgewenst bereid een en ander in een afzonderlijk gesprek met de gedeputeerde nader te verduidelijken.

Gedeputeerde Van den Berg geeft aan hiervoor open te staan.

Mevrouw Hoek informeert tot slot naar de stand van zaken met betrekking tot de navraag bij nieuwe colleges van B&W en of het niet gewenst is de besluitvorming uit te stellen totdat het resultaat van die inventarisatie aan het voorliggende stuk is toegevoegd.

De voorzitter wijst erop, dat er geen sprake is van een Statenvoorstel.

De heer Schaddelee spreekt waardering uit voor het heldere overzicht.

Spreker vestigt de aandacht op Bunschoten. Met betrekking tot de uitbreidingswens van een groot industrieel bedrijf is het voornemen dit mee te nemen in het proces van de Omgevingsvisie. Bekend is dat de planning van de inwerkingtreding van de Omgevingswet nogal ongewis is. Geïnformeerd wordt of GS met Bunschoten in gesprek zijn over de vraag of deze planning past bij de planning van dit groot industrieel bedrijf.

Ten aanzien van de locatie De Voortuin in Woerden zijn er uitgewerkte ambities en plannen, die passen bij de ambities van de provincie op het gebied van duurzaamheid (aanleg zonneweide). Bij het voornemen GS staat een opmerking over lokaal draagvlak. Geïnformeerd wordt waarnaar die opmerking verwijst.

Mevrouw Koelewijn hecht er in de eerste plaats aan op te merken dat het CDA vroegtijdig schriftelijke vragen heeft ingediend waarop pas hedenmorgen antwoord is ontvangen. Op grond daarvan heeft het CDA het antwoord niet bij haar voorbereiding kunnen betrekken, hetgeen het lastig maakt dit onderwerp nu te behandelen. Voorts wordt opgemerkt, dat de vragen en antwoorden met de commissie hadden mogen worden gedeeld.

Geïnformeerd wordt naar het verdere proces.

Het CDA heeft een zevental vragen gesteld w.o.

- is het mogelijk om bij de beoordeling van de wensen met betrekking tot specifieke ontwikkeling van bedrijventerreinen een integrale afweging te maken; een instrument?

Het CDA vindt het lastig om als Staten een afweging te maken op basis van de bijlage waarin bij de ene gemeente wordt verwezen naar de nog aanwezige ruimte op regionale bedrijventerreinen en bij de andere gemeente de wens wordt gehonoreerd.

Op hetzelfde vlak werd met betrekking tot Eemland op social media de indruk gewekt dat er onmin was ontstaan tussen Amersfoort, Baarn en Bunschoten; temeer omdat Amersfoort en Baarn geen uitbreidingswensen hebben ingediend en Bunschoten wel.

In de beantwoording wordt aangenomen, dat het bieden van beperkte uitbreidingsruimte met het oog op lokaal georiënteerde bedrijven geen afbreuk doet aan de regionale benadering. Dit antwoordt bevreedt het CDA, omdat in dit geval niet en op andere plekken een gemeente wel naar de regio wordt verwezen;

- waarom spelen bij de ene gemeente landschappelijke bezwaren wel een rol en bij de andere gemeente niet? Daarop wordt geantwoord: "In een aantal gevallen staat de afwijzing wegens landschappelijke bezwaren in de bijlage expliciet genoemd. Dat wil niet zeggen dat landschappelijke overwegingen ten aanzien van locaties, die wij wel voornemens zijn planologisch mogelijk te maken, geen rol spelen." Het CDA vraagt zich af in hoeverre dit bepalend is en waarom Eemland hier dan niet wordt genoemd; dat is ook een prachtig gebied. Opnieuw heeft dit met het afwegingskader te maken;

- er zijn gemeenten die onderzoek hebben gedaan, dit netjes melden en een vrij beperkte vraag neerleggen. Op andere plekken wordt dat niet gedaan en wordt eigenlijk ook weer op basis van aannames aangegeven dat er geen ruimte meer is. Ter illustratie wijst zij op Haarbrug-Zuid waar 60% is uitgegeven; bekend is dat op Haarbrug-Noord ook nog ruimte is en bij de gemeente geen echte transformatie opgave kenbaar is gemaakt.

Voor het CDA zijn dit wezenlijke punten, die het moeilijk maken om met het voorliggende stuk uit de voeten te kunnen.

De heer Van Muilekom hecht eraan in de eerste plaats op te merken, dat de PvdA een regionale benadering steunt; op basis van een regionaal afwegingskader eerst bekijken waar nog ruimte is voor wensen, ook als het een lokaal bedrijf betreft.

In aansluiting op het betoog van het CDA ter zake is ook de PvdA in deze wel op zoek naar een goed afwegingskader om te kunnen beoordelen of zorgvuldig met de wensen van gemeenten is omgegaan. Daartoe heeft de PvdA zelf ook bij enkele gemeenten geïnformeerd in hoeverre zij tevreden zijn met de inhoud van het voorliggende stuk.

De PvdA is van mening dat de provincie, als er van gemeenten goede voorstellen komen waarbij qua uitbreiding zorgvuldig is gekeken naar de mogelijkheden en de uitbreiding noodzakelijk wordt geacht voor de ontwikkeling in die regio, moet willen en durven beoordelen of die uitbreiding al dan niet wenselijk is en niet perse moet wachten op de Omgevingsvisie.

Geïnformeerd wordt of het voorliggende stuk het resultaat is van de afspraken die de provincie met de gemeenten heeft gemaakt i.c. of dit de instemming heeft van de vorige colleges van B&W en al is afgestemd met de nieuwe college van B&W.

Mevrouw Eijsbroek deelt mede dat de VVD overall tevreden is met de uitkomst van het onderzoek naar aanleiding van de motie en het feit, dat er nu ook actie is ontstaan.

Spreekster plaatst vervolgens namens de VVD de volgende vragen c.q. kritische kanttekeningen.

In de Statenbrief staat dat het voorstel is om meer grootschalige of politiek- of maatschappelijke gevoelige en/of niet urgente uitbreidingen te betrekken bij de Omgevingsvisie. De VVD informeert of dit al dan niet valt onder bedrijfsneutraal, het uitgangspunt waaronder bestaande visies en verordeningen overgaan in de Omgevingsvisie en Verordening.

Voorts vond de VVD opvallend dat gekozen is voor het moment voor de gemeenteraadsverkiezingen. De vraag is hoe het gesprek nu wordt aangegaan met nieuwe colleges van B&W en of bv. de schuifruimte Woerden dan ook weer aan de orde komt; dat geldt voor meer gemeenten.

Hedenmorgen heeft een infosessie plaatsgevonden over de PIP kantorenaanpak. De VVD is soms zoekende naar wanneer het nu gaat over een kantoor of een bedrijf. Ter illustratie wijst zij op Woerden. Hedenmorgen werd in de sessie aangegeven dat er ook kantoorruimten zijn die worden gebruikt om evenementen te organiseren. De VVD vindt het afwegingskader soms wat vaag en heeft behoefte aan meer duidelijkheid in deze. Dat geldt eveneens voor hoe ten aanzien van de locaties de afweging is gemaakt qua west en oost.

De heer Kroon informeert of gesprekken met de nieuwe colleges van B&W nog aanleiding hebben gegeven tot wijzigingen in de nu voorliggende uitbreidingsverzoeken en toezeggingen.

In de PRS/PRV is ten aanzien van een aantal uitbreidingen (o.a. De Kronkels Zuid Bunschoten, De Copen Lopik, Heeswijk Montfoort) aangegeven, dat er voldoende regionale ruimte is op grond waarvan de uitbreiding nu niet wordt toegestaan. D66 begrijpt dat daarnaar opnieuw is gekeken en dat dit tot nieuwe inzichten kan hebben geleid. De onderbouwing daarvoor vindt D66 op een aantal punten echter wel wat beperkt; bij Heeswijk bv. staat als onderbouwing 'er is aanleiding toe om die uitbreiding toe te staan'. D66 vindt dat wel een hele beperkte onderbouwing ten opzichte van de onderbouwing in de PRS/PRV om het niet toe te staan. Gepleit wordt voor een uitgebreidere onderbouwing bij de plannen. Voorts wordt geïnformeerd naar de reden dat de onderbouwing afwijkt van die in de PRS/PRV.

Om hierover een goed oordeel te kunnen geven is D66 m.n. benieuwd naar wat er is veranderd en waarom de afweging nu anders is.

Mevrouw Noordenbos merkt op dat het de SP opvalt dat als een uitbreidingswens niet wordt gehonoreerd steeds wordt gezegd dat de wens wordt meegenomen in het proces van de Omgevingsvisie. Op grond van het huidige beleid wordt uitbreiding niet toegestaan is, wat er met de Omgevingsvisie anders wordt.

Gedeputeerde Van den Berg verontschuldigt zich in de eerste plaats richting het CDA voor de late beantwoording op de vragen; voorts onderschrijft hij dat de beantwoording gedeeld had moeten worden met de commissie.

In algemene zin memoreert hij dat bij de vaststelling van de PRS/PRV is geconstateerd dat op regionaal niveau in het stedelijk programma nog voldoende ruimte beschikbaar is voor de ontwikkeling van nieuwe bedrijventerreinen op basis van de regionale convenanten. Bij verschillende gemeenten werden echter lokale knelpunten ervaren waarvoor de PRS/PRV geen ruimte bood vanwege de regionale benadering. Naar aanleiding hiervan is een motie ingediend en aangenomen met het doel om deze lokale knelpunten te inventariseren. Die inventarisatie heeft in oktober en november 2017 plaatsgevonden; daarbij is zorgvuldig gekeken naar de actuele lokale uitbreidingsbehoefte en de urgentie daarvan. Serieus is afgewogen of de uitbreidingswens al dan niet kon worden meegenomen in het proces van de Omgevingsvisie en al dan niet binnenstedelijk kon worden opgelost. Daarnaast spelen de eisen in de PRS/PRV een rol. Of een uitbreidingswens uiteindelijk gehonoreerd kan worden, hangt mede af van andere vraagstukken die daarbij mogelijk komen kijken bv. op het gebied van mobiliteit.

Aan alle gemeenten, waarmee een gesprek is gevoerd, is na de verkiezingen een brief gestuurd met de vraag of de nieuwe coalities zich nog konden scharen achter de voor de verkiezingen gemaakte ambtelijke- en bestuurlijke afspraken; alle gemeenten hebben dit schriftelijk bevestigd, hetgeen de provincie verheugt.

Het accommoderen van de mogelijke vestiging van een groot industrieel bedrijf binnen de gemeente Bunschoten is een lastige, omdat sprake is van een 'what if' scenario. Op grond hiervan is aangegeven dat de provincie het te vroeg vindt om hierover een definitief standpunt in te nemen maar graag met betrokkenen nader in gesprek gaat over de (on)mogelijkheden o.a. op het gebied van landschap en bereikbaarheid/mobiliteit.

Het baart het CDA zorgen niets terug te lezen over het feit dat hier sprake is van een kwetsbaar natuurgebied maar o.a. ook van een flessenhals, aldus mevrouw Koelewijn. Het zal derhalve ook op andere domeinen van de provincie investeringen vragen. Ter illustratie wijst zij op de verdubbeling van de provinciale weg. De vraag is hoe daarmee wordt omgegaan..

Gedeputeerde Van den Berg antwoordt dat dit precies de vragen zijn, waarover nader moet worden gesproken. Op het moment dat duidelijk is dat het groot industrieel bedrijf zich daar daadwerkelijk wil vestigen, zal spreker bij de Staten terugkomen met de vraag of het überhaupt mogelijk is.

De heer Van Muilekom merkt op dat de lastige afweging bij Bunschoten de wenselijkheid van een goed afwegingskader bevestigt. De Staten moeten objectief kunnen beoordelen waarom het op de ene locatie wordt toegestaan en op de andere locatie wordt tegengehouden. Een duidelijk afwegingskader is eveneens voor gemeenten en bedrijven van belang om na te gaan hoe kansrijk een uitbreidingswens is.

De heer Schaddelee is van mening dat een en ander het gevolg is van de intentie van de provincie om te komen tot lokaal maatwerk, hetgeen de ChristenUnie juist toejuicht.

Met betrekking tot de casus in Bunschoten wordt geïnformeerd naar de consequenties als de Omgevingsvisie erg uit de planning gaat lopen. De vraag is of het op dat moment mogelijk is die (boven)regionale afweging eerder te maken.

Gedeputeerde Van den Berg licht toe dat een bedrijf wel geworteld moet zijn in de desbetreffende

gemeente en een actuele uitbreidingskans moet hebben om de vraag überhaupt in dit verband besproken te krijgen. Voor overige wensen is de Omgevingsvisie het afwegingskader.

Desgevraagd door de heer Van Muilekom antwoordt spreker, dat het onderzoek daarnaar al heeft plaatsgevonden naar aanleiding van de gesprekken die door de provincie met gemeenten zijn gevoerd.

Indien de casus Bunschoten om een eerdere afweging vraagt, komt spreker bij de Staten terug. Mevrouw Eijsbroek merkt op dat de VVD, zonder dat zij teveel op casus- of maatwerkniveau wil blijven doorvragen, benieuwd is hoe de regionale afwegingen worden gemaakt ten aanzien van een bedrijf zoals Johnson in Mijdrecht dat tegen de grens van de metropool Amsterdam ligt.

Gedeputeerde Van den Berg antwoordt dat het in dit geval m.n. een kantoorvraag betreft dat in strijd is met de huidige PIP. Over de (on)mogelijkheden zal de provincie binnenkort het gesprek aangaan met de gemeente, het bedrijf en de lobbyisten die het bedrijf heeft geconsulteerd.

Mevrouw Noordenbos memoreert haar vraag in eerste termijn over de consequenties van het voornemen van GS om bepaalde wensen mee te nemen in proces van de Omgevingsvisie.

Gedeputeerde Van den Berg licht toe dat aan het eind van dit jaar het Koersdocument Omgevingsvisie zal worden vastgesteld. Afsproken is dat de PRS/PRV beleidsneutraal overgaat in de Omgevingsvisie, hetgeen overigens voor meer bouwstenen voor de Omgevingsvisie geldt.

Eveneens is afgesproken dat de provincie wensen ter oplossing van actuele lokale knelpunten op bedrijventerreinen wil honoreren via een partiële herziening van de PRS/PRV.

Mevrouw Broere merkt op dat het niet ondenkbaar is, dat de inwerkingtreding van de Omgevingswet nog 1 – 2 jaar wordt opgeschoven. Als gevolg daarvan zit de provincie wel erg lang vast aan de huidige PRS/PRV. De PVV vindt dat een groot probleem.

Gedeputeerde Van den Berg deelt de mening van de PVV. Er is nu een deadline gesteld aan de inwerkingtreding van de Omgevingswet die dit Kabinet denkt te halen. De provincie zal in deze goed de vinger aan de pols moeten houden en in verband met het verouderde instrumentarium tijdig moeten anticiperen als dreigt dat de deadline niet wordt gehaald.

Desgevraagd door mevrouw Broere antwoordt spreker dat de PRS/PRV op dit moment tussentijds wordt geëvalueerd o.a. met het voorliggende stuk, dat moet leiden tot een 2^e partiële herziening van de PRS/PRV. Daarin wil spreker o.a. ook de casus Van Dorresteyn Soest meenemen.

Spreker denkt, dat gemeenten tevreden zijn over het proces en de zorgvuldigheid waarmee het is doorlopen; over de uitkomst zullen wellicht niet alle gemeenten tevreden zijn. Alle gemeenten zijn gekend in het stuk dat thans voorligt zowel ambtelijk- als bestuurlijk incl. de nieuwe colleges van B&W.

Spreker had graag een duidelijk afwegingskader bij de Staten neergelegd. Er is echter geen kader voor actuele urgente lokale uitbreidingswensen. Dat is het gesprek dat technisch en kundig is gevoerd en bestuurlijk is afgehecht. Op grond hiervan durft spreker het aan om de voorliggende verzamelnota aan de Staten voor te leggen.

De heer Van Leeuwen informeert naar de vervolprocedure.

Mevrouw Hoek memoreert haar vraag in eerste termijn over de stand van zaken met betrekking tot de navraag bij de nieuwe colleges van B&W en haar pleidooi om het resultaat nog mee te nemen in het voorliggende stuk.

De heer Kroon merkt op in eerste termijn niet zozeer te hebben gevraagd naar het afwegingskader maar waarom er nu een andere afweging is gemaakt; daarbij heeft hij opgemerkt, dat D66 de onderbouwing relatief beperkt acht. Uit de beantwoording heeft spreker begrepen dat het een lokaal bedrijf moet zijn, sprake van een actuele urgentie en het niet binnenstedelijk kan worden opgelost.

D66 zou per casus uitgebreider willen teruglezen wat er dan lokaal precies speelt, wat de urgentie is, wat de uitbreiding precies inhoudt en waarom dat afwijkt. Verzocht wordt dit in het kader van de partiële herziening mee te nemen.

Mevrouw Koelewijn sluit zich aan bij de vraag van de SGP.

Gedeputeerde Van den Berg merkt op de vraag van 50PLUS al te hebben beantwoord. Het is geverifieerd en alle gemeenten, waarmee de provincie heeft gesproken, hebben schriftelijk bevestigd dat de voor de verkiezingen gemaakte afspraken nog steeds worden ondersteund. Spreker schetst vervolgens de planning met betrekking tot de vervolgprocedure.

De voorzitter rondt de bespreking over dit onderwerp af met de toezegging dat het overzicht met data ten aanzien van de vervolgprocedure via de griffie zal worden verspreid.

4.2 Statenbrief concept Ruimtelijke-economische strategie

De voorzitter memoreert dat dit onderwerp is geagendeerd op verzoek van de PvdA.

Onder verwijzing naar de door de PvdA gestelde vragen zet de heer Suna uiteen, dat de visie en strategie op zich helder zijn. Er worden echter geen duidelijke keuzes gemaakt, waarmee met het rapport alle kanten kan worden opgegaan. Keuzes voor een bepaalde ontwikkeling en groeirichting van sectoren of arbeidsplaatsen zullen invloed hebben op de groei van het aantal inwoners in de provincie Utrecht en concrete denkrichtingen waar welke soort woonlocaties zullen komen. In het stuk wordt gesproken over woon- en leefmilieu. De PvdA is benieuwd waaraan hierbij wordt gedacht.

Spreker memoreert dat de PvdA bij de bespreking van de startnotitie heeft meegegeven om een keuze te maken over de wijze waarop de provincie Utrecht op de kaart wil zetten zowel nationaal als internationaal. Daarbij is het voorbeeld genoemd om Utrecht healthport van Nederland te maken. Daarnaast zou worden gekeken. In het stuk vindt de PvdA daarover niets terug. Wat ook verduidelijkt kan worden, is de link met de Omgevingsvisie. Naar aanleiding van de aangenomen motie 43 van de ChristenUnie is aangegeven, dat de ruimtelijke-economische strategie een van de bouwstenen zal zijn in het kader van de Omgevingsvisie. Die discussie loopt op dit moment nog. De vraag is hoe dat nu concreter wordt gemaakt.

Gedeputeerde Van den Berg zet uiteen dat de Ruimtelijke-economische strategie een bouwsteen is van de Omgevingsvisie en als zodanig, conform de aangenomen motie, beleidsneutraal overgaat. De Ruimtelijke-economische strategie gaat over de ruimtelijke ontwikkelingen, dus niet over de economische keuzes. Het gaat wel om de implicaties van de dominante economieën Groen, Gezond en Slim; daar zijn Maak en Logistiek bijgekomen. Bekeken wordt waar deze economieën het beste ruimtelijk kunnen worden gefaciliteerd.

Spreker zegt toe de door de PvdA gevraagde interactie milieus nadrukkelijker te benoemen in het stuk. Dat gaat vooral om te transformeren woon-, werk- en leefgebieden waarvoor veel ruimte wordt gevraagd. Tegelijkertijd wordt aangesloten bij de door de arbeidsmarkt geformuleerde vraag: welke arbeiders, werknemers en hoger opgeleiden zitten in de provincie Utrecht en sluiten de Utrechtse economieën daarop aan? Voorts wordt in de doorontwikkeling nadrukkelijk bekeken waar die locaties moeten komen in het licht van woningbouwlocaties, ontsluitingen en natuur. Dit zijn de vraagstukken die met de Staten moeten worden uitgekristalliseerd in het kader van de Omgevingsvisie.

Er zijn nadrukkelijk keuzes gemaakt. Spreker verwijst in deze naar punt 6.5 (blz. 34/35). Er zijn ook

keuzes gemaakt om iets niet te doen nl. grote XXL logistieke bedrijven in de provincie Utrecht te accommoderen.

Health Life Science is precies wat de PvdA bedoeld met de opmerking om Utrecht de healthport van Nederland te maken; dat is het profiel van de provincie Utrecht.

Mevrouw Godschalx zet uiteen, dat de VVD de bezorgdheid van de PvdA over de keuzes en het gebrek aan focus deelt. De VVD realiseert zich echter dat dit wellicht meer een onderwerp is voor MME.

Spreekster stelt vast, dat de in het stuk gestelde ambities voor Utrecht in 2050 groot zijn. De Uitvoeringsagenda acht de VVD echter weinig smart geformuleerd. Geïnformeerd wordt waarom hiervoor is gekozen.

De heer Suna gaat er vanuit dat GS en PS nog niet uitgesproken zijn over dit onderwerp.

De PvdA verschilt met GS van mening over de concreetheid van de keuzes.

Met betrekking tot healthport gaat het niet om de interne organisatie maar de uitstraling naar buiten toe. Als de gedachte om Utrecht healthport van Nederland te maken nergens wordt teruggelezen, is het niet bekend. De PvdA staat op het standpunt dat de provincie die ambitie naar buiten toe moet uitstralen.

Mevrouw Noordenbos plaatst een kanttekening bij de beleidsneutraliteit. Het rapport is geschreven door Buck Consultants; een bedrijf dat ook strategieën bedenkt voor locaties voor vastgoedbedrijven. Geïnformeerd wordt waarom er voor dit, overigens niet Utrechtse, bedrijf is gekozen. Voorts is de SP benieuwd hoeveel kosten het schrijven van een dergelijk rapport met zich mee heeft gebracht. Inhoudelijk heeft de SP soms de indruk dat de provincie een bepaalde richting in wordt geduwd; dat baart de SP zorgen.

De heer Schaddelee deelt mede, dat de ChristenUnie de zorgen van de PvdA voor een deel deelt. Er zijn verschillende terreinen waarop keuzes moeten worden gemaakt.

In bv. de Regio FoodValley wordt dit op een mooie manier opgepakt. De vraag is of die aanpak, intensievere vormen van regionale samenwerking, op meer plekken in de provincie zou kunnen worden ingezet.

Gedeputeerde Van den Berg zet uiteen dat de provincie op vele fronten (w.o. woningbouw, mobiliteit) in gesprek is, omdat alles met elkaar samenhangt. Dat maakt het lastig om het smarter te formuleren.

Met veel partijen is de zgn. IST situatie beschreven en besproken welke kant het op zou kunnen gaan. Vervolgens is aan BUCK consultants gevraagd de inventarisatie op basis van de gesprekken te stroomlijnen, hetgeen in het voorliggende stuk heeft geresulteerd. BUCK consultants is specifiek op dit gebied een gerenommeerd bedrijf.

Mevrouw Noordenbos handhaaft haar standpunt dat BUCK consultants in het stuk een bepaalde kant op stuurt. Er staat bv. niet in dat betaalbaarheid van woningen, voorzieningen zoals recreatie en bereikbaarheid een aantrekkelijkheid van de provincie zijn. Het is een bedrijf dat andere bedrijven aanraadt om al dan niet ergens vastgoed te kopen. De SP vindt dat het geen objectief bedrijf.

Gedeputeerde Van den Berg laat die opmerking aan de SP.

Mevrouw Noordenbos merkt op, dat BUCK eveneens aangeeft dat er een tekort is aan hoogopgeleiden en een teveel aan laag- en middelbaar opgeleiden.

Gedeputeerde Van den Berg licht toe dat er op dit moment op de arbeidsmarkt geen onderparticipatie is van VMBO- en MBO'ers maar wel een tekort aan hoger opgeleiden. Dat is de feitelijke

situatie. Om in die situatie verandering te brengen zijn economieën nodig.

Mevrouw Noordenbos wijst erop dat er ondertussen wel een tekort is aan mensen in de zorg, in de bouw, bij het vervoer, in het onderwijs. De SP begrijpt op grond van het vorenstaande niet dat iedere keer wordt volgehouden, dat er een tekort is aan hoger opgeleiden is. De SP vindt dit sturing. Gedeputeerde Van den Berg benadrukt nogmaals dat dit is, wat er is geconstateerd. Daar kan de provincie wat mee doen en dat is ook wat met het voorliggende stuk wordt voorgestaan.

Mevrouw Koelewijn merkt op dat er kennelijk voor wordt gekozen geen XXL bedrijven toe te staan. Het gaat over Maak-industrie. Zij is van mening dat eerlijk tegen elkaar moet worden uitgesproken wat Maak-industrie tegenwoordig en zeker in de toekomst inhoudt nl. een verdere robotisering. Dat is ook bij Voestalpine in Bunschoten het geval. De vraag is waar het dan om gaat als met elkaar wordt gesproken over werkgelegenheid.

De heer Suna voegt hieraan toe dat door die toenemende robotisering de VMBO- en MBO'ers straks zonder werk komen te zitten. In de visie van de PvdA is dat wel een aandachtspunt.

Mevrouw Chidi leest dat het onderwerp in september terugkomt als Statenvoorstel. D66 is van mening, dat de keuzes duidelijk in het stuk staan (blz. 34) met een uitvoeringsagenda. De vraag van D66 gaat over het proces tussen nu en september nl. hoe verder kan worden gebouwd aan de concrete uitwerking van de strategische keuzes en aan het proces dat daarna komt.

Gedeputeerde Van den Berg bevestigt dat automatisering en robotisering nu eenmaal enorm toenemen in bedrijven en de consequentie daarvan is, dat dit ten koste gaat van werkgelegenheid dat tot nu toe met de hand werd gedaan.

Mevrouw Koelewijn onderschrijft het vorenstaande. Het is echter wel goed dat, op het moment dat het om werkgelegenheid gaat, gesproken wordt over concrete en toekomstbestendige werkgelegenheid.

Mevrouw Broere heeft op grond van de discussie enigszins het gevoel, dat getracht wordt de vooruitgang tegen te houden. Dat is echter nog nooit gelukt en zal nu ook niet lukken; dat gaat gewoon door. De economie groeit daar wel mee. Spreekster stelt derhalve voor de vruchten te plukken van hetgeen wel kan. Daarbij komt dat een ieder ook blij moet/zal zijn, dat sommige arbeid niet meer door mensen hoeft te worden verricht.

Mevrouw Noordenbos is van mening, dat iedereen voor vooruitgang is. Als dingen echter niet beter worden, dan is er sprake van een achteruitgang.

Mevrouw Chidi merkt op, dat een verschuiving van het werkmilieu weer andere kansen creëert. Dat is echter in de visie van D66 een andere discussie dan die wordt gevoerd aan de hand van het voorliggende document.

Gedeputeerde Van den Berg licht toe dat er sprake is van een conceptstuk, dat hij eveneens bij alle partijen heeft teruggedigd. De Staten krijgen de gelegenheid hierop nog nader terug te komen bij de definitieve behandeling. Het doel van deze bespreking was m.n. om van de Staten te vernemen hoe zij nu tegen dit stuk aankijken.

Desgevraagd door mevrouw Noordenbos zegt spreker toe de vraag over de kosten van het rapport van BUCK consultants schriftelijk te beantwoorden.

De heer De Heer hecht eraan van deze gelegenheid gebruik te maken zijn waardering uit te spreken voor de werkconferentie in Amersfoort waar met heel veel partners en goede sprekers van buiten van gedachten is gewisseld over dit stuk. Er waren helaas niet veel Statenleden aanwezig. De ChristenUnie acht het heel goed, dat dit stuk met zoveel partners wordt gemaakt.

Mevrouw Godschalx informeert of het, gelet op het feit dat nog sprake is van een conceptstuk, een optie is om dit onderwerp eveneens te bespreken in MME.

Gedeputeerde Van den Berg antwoordt, dat de Staten zelf over die agenda gaan. Zelf ziet hij er de meerwaarde niet van in om daar nogmaals een dergelijke discussie te voeren.

De voorzitter wijst erop dat in principe de regel wordt gehanteerd, dat een stuk slechts in een commissie wordt besproken; in dit geval is gekozen voor RGW.

De voorzitter rondt de bespreking over dit onderwerp af.

5. STATENBRIEVEN EN INGEKOMEN STUKKEN, DIE TER INFORMATIE WORDEN AANGEBODEN

5.1 Statenbrief ontwerp beheerplan Natura 2000 gebied Kolland en Overlangbroek

5.2 Statenbrief ontwerp-inpassingsplan N411 Bunnik

5.3 Memo Pennarts actueel inzicht van waterschappen over waterkwaliteit in de KRW waterlichamen

5.4 Memo Pennarts wijziging Mijnbouwwet

5.5 Memo Maasdam resultaten natuurdoelen in kavelruil Binnenveld

5.6 Memo Maasdam omvang mestfraude Utrecht

5.7 Statenbrief voorontwerp inpassingsplan N411 Bunnik

6. Sluiting

Mevrouw Vaessen memoreert dat dit haar laatste vergadering is als voorzitter, omdat deze taak helaas niet meer te combineren is met haar reguliere werk. Zij heeft het voorzitterschap de afgelopen drie jaar met veel plezier gedaan en bedankt een ieder voor de plezierige samenwerking.

De heer De Kruijf bedankt mevrouw Vaessen namens de commissie voor haar inzet en de soepele wijze, waarop zij de vergaderingen van de commissie RGW in de afgelopen jaren heeft geleid.

Niets meer aan de orde zijnde sluit de voorzitter de vergadering onder dankzegging voor ieders komst en inbreng.